

Bestrijdingsmiddelen rondom het huis

Rondom je huis kun je last hebben van hinderlijke zaken zoals mieren, vliegen, slakken, wespen, muizen, ratten, onkruiden, schimmelvorming, houtrot of diverse andere vormen van overlast. Wist je dat bestrijdingsmiddelen hiertegen allerlei ongewenste problemen verorzaken voor de biodiversiteit? De wetgeving perkt het gebruik van deze middelen steeds verder in. Vanuit de zorg voor ons landschap deelt SLG kennis over de gevaren en effecten van deze middelen voor insecten maar biedt ook alternatieven.

Oorzaken

In de regel is het goed om ons eerst af te vragen waarom deze plagen optreden, alvorens maatregelen te treffen. Mieren, vliegen en wespen zijn op zoek naar voedsel. (On)kruiden maken gebruik van de ruimte die er is in onze tuin of tussen de tegels. Schimmels gedijen meestal op vochtige oppervlakten. Mollen zoeken naar regenwormen in ons gazon, mossen en algen zoeken de schaduw van ons terras. Containers met gft-afval zijn ideale plekken voor vliegen om eitjes af te zetten.

Onderzoek

Uit onderzoek blijkt dat in tuinen van particulieren veel bestrijdingsmiddelen worden gevonden. Zelf geteelde groenten bevatten echter vrijwel altijd veel lagere concentraties bestrijdingsmiddelen dan dezelfde groenten uit de gangbare land- en tuinbouw.

Gifstoffen in de handel

De verkoop van gifstoffen tegen knaagdieren (ook wel rodenticiden genoemd) is voor particulieren per 1 januari 2023 verboden. Er zijn wel diverse synthetische middelen te koop tegen mieren, vliegen, wespen en andere insecten. Deze middelen behoren allemaal tot de insecticiden. Ze bevatten voor het milieu zeer schadelijke stoffen, zoals *imidacloprid*, *trans-fenothrin*, *spinosad*, *permethrin*, *tetramethrin*, *deltamethrin*, *pyrethrine* en vele andere stoffen.

Bestrijdingsmiddelen tegen schimmels kunnen ook in allerlei dagelijkse producten zitten, zoals verf en beits en aangekochte houten spullen voor buiten. Schimmelbestrijdingsmiddelen en houtconserveringsmiddelen kunnen onder andere *alkyldimethylbenzylammoniumchloride* (ADBAC), *tebuconazool* (en andere azolen), *fludioxonil* en vele andere stoffen bevatten.

Verspreiding rondom het huis en in het milieu

Synthetische middelen tegen dieren en planten kunnen op allerlei manieren in het milieu verspreid worden en vormen zo een onzichtbare bedreiging voor heel veel kleine organismen die een essentieel deel zijn van de voedselketen, zowel op het land als in het water. Schimmelbestrijdingsmiddelen zijn vaak erg persistent en kunnen dus nog maanden of jaren in de bodem van onze tuin aanwezig blijven en schade berokkenen. Datzelfde geldt voor onkruidbestrijdingsmiddelen. Aan particulieren mag sinds 2022 geen *glyfosaat* meer worden verkocht. Residuen van gebruik in het verleden zullen nog jaren in de bodem aanwezig blijven.

ADBAC is ook te vinden in sprays tegen mossen en groenaanslag op opritten, tegels, muren, tuinmeubelen etc. Tegen onkruid en mos is het herbicide 2,4-D of *Roundup* zonder glyfosaat, maar met nonaanzuur verkrijgbaar.

Al deze middelen (ook zij) kunnen direct of indirect het milieu aantasten. Vermijd al deze middelen voor een gezonde leefomgeving, er zijn alternatieven.

Preventieve maatregelen

Het ligt voor de hand, dat we bij plagen die op onze tuin afkomen, ons eerst afvragen waarom ze daar naar toe komen. Dat kan je helpen om de voors en tegens af te wegen bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

- Slakken treden vooral op in een schaduwrijke omgeving nabij struiken. Dus plant voor slakken aantrekkelijke planten niet te dicht bij zulke plaatsen
- Plaats je container voor gft-afval zo ver mogelijk van je huis, zodat je geen last hebt van de vliegjes die zich daarin kunnen ontwikkelen. Op een koele plaats ontwikkelen de vliegjes zich langzamer en door de container vaker te legen, rem je de ontwikkeling van vliegjes
- Bied dorstige insecten water aan op een plek wat je prettig vindt
- Laat geen etensresten achter om huis, daarmee voorkom je dat ratten en muizen daar gaan zoeken
- Vraag je af hoe erg mos in je gazon of op je terras is. Veeg of boen tegels of opritten regelmatig schoon en verwijder onkruiden met de hand of schoffel en laat ze vooral geen zaden vormen.
- Accepteer wat meer onkruid
- Koop biologische of onbehandelde planten

Respect

Bij alle dieren dienen we ons ook bewust te zijn dat het gaat om levende wezens, die die ook onderdeel zijn van de natuur, net als wijzelf en ze vervullen een functie in het ecosysteem. Onnodig doden hoort daar niet bij.

Huisdieren die behandeld zijn met insecticiden tegen teken en vlooiën verspreiden de schadelijke stoffen via haren, plas en uitwerpselen in en om het huis. Tuincentra bieden veel met insecticiden behandelde planten en struiken aan. Deze zijn voor insecten, krekels of sprinkhanen die van de planten eten, zeer schadelijk (zie fotoproject *Invisible threat* van Marlonneke Willemsen: www.marlonnekewillemsen.com).

Gevaren voor de mens

Veel van de gebruikte stoffen worden in verband gebracht met kanker, zijn neurotoxisch (schadelijk voor het zenuwstelsel), genotoxisch (schadelijk voor het DNA), hormoonverstorend of hebben nog andere schadelijke eigenschappen. Voor carcinogene (kankerverwekkende), hormoonverstorende en genotoxische stoffen zijn geen veilige dosis vast te stellen. Elke concentratie ervan veroorzaakt schade.

Toelatingsprocedures van synthetische middelen

Het is onbekend wat de lange termijn-effecten van de besproken synthetische middelen en de stapeling van deze middelen zijn voor de mens en voor de biodiversiteit.

Er is maatschappelijke onrust over het toelatingsbeleid van bestrijdingsmiddelen. Er zijn zorgen of er wel voldoende terughoudendheid bij de toelating van de bestrijdingsmiddelen wordt betracht en of het voorzorgsprincipe (bij twijfel niet toelaten) wel voldoende wordt toegepast.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
026 3537444
info@slgelderland.nl | slgelderland.nl

  @SLGelderland

Meer informatie

Meer informatie over bestrijdingsmiddelen rondom het huis vind je in onze kennisbank op slgelderland.nl

Tekst

Jelmer Buijs, Buijs Agro-Services
Margriet Mantingh/PAN-NL

Beeldmateriaal

Peter Eekelder en Andre Sorokin

Wij zijn een erkend goed doel, steun ons

zorg voor
ons landschap